

BR

Oeb (Ref,
smatr.)

L

Ex A

Den berömtade

Fästningsfängen

Johan Fredrik Liljas

Bekännelse om sina djerfwa och
grofwa brott.

Samte porträtter af Lilja och hans medbrottslingar.

Tredje, genomfädda Uppslagan.

Pris: 12 fl. B:ko.

JOHAN FREDRIK LILJA.

BR

L

Den berömtade

Fästningsfängen

Johan Fredrik Liljas

Märkvärdiga och skiftesrika

Lefnad.

En själsbekännelse

om

hans stora och djerfta stöder, samt mång-
saldiga rhymningar, m. m.

Med porträtter af Lilja och hans medbrottslingar.

Tredje, genomfädda Uppslagan.

Stockholm.

Tryckt hos Rudolf Wall, 1853.

(Beridarbansgatan N:o 18.)

Den 17ten Junij 1782

Erhöhrte

Joseph von Süss

Advocat des Kaiserlichen Hofes

in Wien

an die

Illustre Kaiserliche Hof- und Staats-Raths-
Kammer in Wien

zu befehlen, dass

die

Erhöhrte

Joseph von Süss
Advocat des Kaiserlichen Hofes
(in Wien)

Människornas öde delar sig, högst märkvärdigt, icke blott i många olika skiftningar, utan hufwudsfalligen i två, dem man kallat: till höger och till wenster. Det ligger en linie emellan dessa; en linie, nej ett swalg, befästadt emellan båda. Den, som kommit på ena eller andra sidan, sedan hans wal emellan båda ännu låg inom den fria wiljans område, han kommer sällan öfwer denna gräns, hwars rämärken ligga nedgräfsda i ewighetens djup.

Denna gränslinie bestämmer likwäl icke sjelf öfwer sig och människerna; twärtom är det människan, som bestämmer sig att stadna på ena — eller andra sidan. Hwad man en gång welat, godt eller ondt, får, genom denna inre handling, sina försäkningar utgrenade inom samma werldskrets; det goda leder till widare höjning, det onda till ytterligare sjunkande, ty det lågas rötter gå åt djupet, och hwarje des rot-träd fasthåller med klubbig segghet det människohjerta, som en gång lät sina fibrer sjunka till det orättas dyga områden.

Det gifwes intet annat öde. Människan bär sitt öde med sig, inom sig. Fråga den olycklige brottslingen, (ty en brottsling är onckligen den mest olycklige bland men-

niskor) om han will hafwa det annorlunda, och han kan icke med ren sanning swara: jag will det. Han will icke. Wäl will han undwika och undslippa de swärigheter, qwal och trångmål, hwilka man wet åtfölja hans nedåt lutande bana, men sjelfwa banan, den han walt, den will han, om också i tyfhet, behålla och fullfölja, och det är denna wilja, som håller honom qwar, som sänker honom allt längre i djupet, till des att han, efter idkelt fallande, icke kan annat än falla, emedan han som menniska icke har mer än tyugden qwar.

Den person, som gifwit anledning till föregående betraktelse, och hwars lefnadstekning här följer, har icke syntts framleswa sin barndom i en sådan rigtning, som han sedermera intagit. Hans kamrater i skolan minnas honom såsom en städad gosse, utan fläck. Det skulle wara wigtigt nog att weta, huru han först leddes till affteg ifrån ärans och samwetets wägar; men efter all sannolikhet war det genom åtrån att ega utan möda, för att offra utan mått. Ett djerft sinne, själs och kropps utmärkta förmågor tillåto honom att i stort egna sig åt tjufnad såsom yrke. Han har också gjort det och lyckats deri, d. w. s. han har, wid åtfylliga tillfällen, och inom en tid af några få år, tillkansat sig stora delar af andras tillhörighet, för att, under wanwettigt slöferi och wansekligt, men af hans ställning nödtwunget, förtroende till lika ställda personer, alltid åter utblottas och stadna i en fattigdom, i jemförelse med hwilken hans goda utkomst, då han ännu

dref ett ärligt yrke, kunde betraktas såsom en stor rikedom.

Polismästaren Liljensparre behandlade en gång en störtjuf på sin tid med ett icke förstådtt förtroende, emedan han funnit mannen hafwa mycket förstånd och fasthet i karakteren. Han frågade honom wid tillfälle af ett förtroligt samtal om han icke samlat en betydlig förmögenhet genom sina stölder. Mannen swarade honom med en motfråga: om han någonsin funnit spår till sådant hos en människa af hans lefnadsyrke? Han tillade på samma gång: "Vår ställning och behöfwet att inlåta oss med bara dåligt folk, gör, att wi aldrig kunna få något i behåll." Så är också förhållandet med Lilja; han har intet, oaktadt han plundrat till sig stora summor. Detta förwärfwet saknar wälsignelse; det lemnar aldrig, hwad det ärliga arbetet gör, en smäningsom wexande behållning, förwärfwad med stilla rasfhets och samlad med lugnt sinne. Hurudan är wäl den brottslikes belägenhet? Om man frågar honom derom, och han är uppriktig, så säger han sjelf, att den är olycklig, emedan den aldrig lemnar sinnet någon ro. Har han ett ögonblicks förnöjelse, så är den half, ty twiflets, osäkerhetens och skräckens ande hwifkar honom ständigt i örat påminnelser em hotande faror. Det wädliga är hans ofskiljaktiga följeslagare, som förgiftar hans glädje, oupphörligt förstör hans lugn och öfwer framtiden utbreder en känsla utaf djupaste hopplöshet.

Swartill gagnar då möjligtwis en utmärkt förmåga? Hwartill uthållning, fintlighet och mod? Sådana egen-

slaper har Silja i rågdtt mått; men det oaktadt har allt gått olyckligt. Hvad hjälpte honom hans framgångar? De hafwa icke lemnat honom hwarken ringaste behållning, eller det, som utgör egentliga vinsten af all vinst, hugnaden af ett gladt och trefligt lif. Han har intet, hwarken i medel eller tillfredsställelse. Hans mod skyddar honom icke mot samhällsmakten, hans fintlighet och förstånd skydda honom icke mot lagens och dess väktares makt. Hvad återstår honom således af hvad han gjort, hvad han velat, hvad han erhållit? — Intet, och med hemske förfäran måste han se framåt till slutet af sin lefnad, då samhällsstraffen och det klafbundna djurets öde wisa sig för honom såsom hans framtids hela innehåll, intill dess att en försonande död lösar honom från det tillstånd, som aldrig war menniskan ännadt.

Johan Fredrik Lilja

är född i Stockholm inom Catharinæ församling den 12 Februari 1812. Hans fader, Sven Gustaf Lilja, som varit verkmästare å f. d. Öbergiska klädesfabriken, afled år 1830. Modren, Gustafwa Sophia Gultin, dog år 1831. Intill sitt trettonde år wistades sonen Johan Fredrik i föräldrahemmet och erhöill underwisning uti Catharinæ kyrkostola. År 1825 kom han i lära hos målaren Gottman, hos hwilken han qwarstannade tre år, under hwilken tid Lilja, år 1827, uti Catharinæ kyrka första gången admitterades till G. S. Mattward. År 1829 antogs Lilja i lära af en sadelmakare, hos hwilken han förblef tvenne år, hwarefter han arbetade wid Öbergiska klädesfabriken till 1834, då han erhöill plats som extra ordinarie waktmästare wid postverket här i hufwudstaden, hwilken befattning han innehade i fem års tid. År 1836 ingick Lilja äktenskap med numera aflidna Charlotta Lundberg, af hwilket äktenskap han har en dotter, wid namn Charlotta Wilhelmina, som är född 1837, och således nu 16 år gammal. Hon har allt ifrån sitt 6:te år varit antagen som fosterdotter af waktmästare-enskan Pettersen, boende inom Mariæ församling, men innehar nu pig-tjenst. Denna Pettersen är syster till den i nu pågående ransakning med Lilja häktade qwinspersonen Christina Boman, som af Lilja i första hand emottagit det knyte, hwari de från Riddarhuset stulna penningarne blifwit inslagde.

Under nämnde tid hade Lilja gjort sig wäl känd och samlat så pass förmögenhet, att han år 1839 kunde bli egen åkare här i staden och anskaffa flera äkdon.

År 1842 blef Silja för första gången öfvertygad om stöld, och dömdes, för tillgrepp af en guldkedja m. m. uti ett hus wid Göthgatan, att straffas med 28 dygns fängelse wid watten och bröd samt att derefter undergå uppenbar kyrkopliskt uti Catharinæ kyrka. Efter utståndet straff ställdes Silja å fri fot, och syßelsatte sig sedermera någon tid bortåt med att betjena allmänheten med körslor. Då han icke fann sin utkomst med detta sitt näringsfång, började han att i större skala föröfwa stölder. Bland dessa har han, först wid sednaste förhör, erkänt sig ha verkställt den djerfwa inbrottsstöld, som wid middagstiden annandag pingst år 1843 föröfwades hos herr Krigsrådet Seipel, i hvars wåning uti huset N:o 56 wid Clara Bergsgränd Silja lyckades tillgripa 300 lod silfwer, och hwarom han afgifwit följande bekännelse:

Silja hade wid middagstiden samma dag utanför porten till nämnde hus mött 2:ne tjenstepigor, som till hwarandra yttrat: "Dörrarne till wåningen äro väl riktigt stängda!" Silja hade då blifwit öfvertygad om att inbrott lätteligen kunde göras. Han hade uppgått till förstugan en trappa upp, uppdyrkat löksdörren och derefter helt djerft gått igenom hela wåningen. Inkommen i fångkammaren, fann han der en chiffonier, hwilken han uppbröt; men uti densamma påträffades inga penningar. Derifrån begaf han sig tillbaka in i salen och uppdyrkade en större skänk. Der, såsom Silja wid polis-förhöret yttrade sig, "såg han så mycket silfwer, att han aldrig förr sett så mycket samladt på en gång." Från köket hemtade han då en korg och inpackade deruti alltsammans, hwarefter han med en shawl öfvertäckte korgen och begaf sig bort samma väg som han kommit in. Silja bar derefter korgen ned till Clara sjö, hwarest han anträffade 2:ne postkar, som i båt rodde honom öfwer åt Gubbhusbergen, der han gömde korgen tills widare. Kl. omkring 10 på qvällen samma dag återwände han dit, sedan han af en tullwaktmästare fått låna en båt, och förde en del af silfret till en flicka — slägting till den berömda skraddaren å Hvita Hästen — hwilken hos en person wid Clara, som smälte silfwer, sålde en

del af detsamma. Nämnde flicka är nu död. Förargad öfwer att hafwa blifwit lurad, såväl å wigten som å priset, hwarigenom Lilja erhållit högst obetydligt penningar för silfret, beslöt han att sjelf nedsmälta det öfriga.

På en holme tätt inwid stora Esingen nedsmälte Lilja återstoden af silfret, och för att ej åter bli lurad på wigten lånade han af traktören på Stora Esingen ett betsmän och wägde sjelf detsamma. Med det hopsmälta silfret, utgörande omkring 200 lod, reste han till Hamburg och sålde detsamma till judar. Behållningen på stölden hade dock warit mycket liten, hwarföre, såsom Lilja wid polisförhöret utlät sig, "han sedermera fast beslutat att aldrig mer stjåla silfwer, utan endast kontanter."

Målsegarens son, häradsböfdingen Seipel, som wid förhöret war närwarande, förklarade att Liljas berättelse om lokalen wore ganska riktig; men anhöll att Lilja måtte tillfrågas om icke någon med lokalen bekant person gifwit honom anvisning att föröfwa stölden, isynnerhet som det wid tillfället intröffat, att båda pigorna, utan tillåtelse, på en gång aflägsnat sig från rummen. Lilja invände derpå: "Tror häradsböfdingen, att icke jag kunnat ensam föröfwa en sådan stöld? Det war en ibland de lättaste, jag gjort."

Häradsböfding Seipel frågade derefter Lilja om icke äfwen han föröfwat det dagen efter stölden 2:ne trappor upp i nämnde hus gjorda inbrott, då en dörrspegel sönderstafs och en mängd persedlar från honom tillgreps, hwarpå Lilja swarade: "Så dum war jag icke att komma tillbaka dagen derpå."

Lilja hade derefter återwändt till Stockholm, utan att under wägen ha föröfwat någon ytterligare stöld. Efter sin ankomst dit ledde Lilja friskt om; men då penningarne woro slut, försökte han att göra flere inbrottsstölder. Lilja greps dock slutligen af Polis-kommisarien Jäderin, då han brutit sig in uti Kryddframhandlaren Åkerwalls bestad wid Clara Södra Kyrkogata. Såväl wid detta som sednare tillfällen, då Lilja gripits, gjorde han icke ringaste

motstånd, utan aflägsnade sig helt lugnt från den redan uppbrutna chiffoniern, som innehöll en betydlig penningsumma. För detta inbrott straffades Elja med 9 dygns fängelse wid watten och bröd. Såsom något eget bör anmärkas, att Elja, som desutom dömdes att till hr Åkerwall utgifwa en skade-ersättning af omkring 30 rdr, efter sitt frigifwande insann sig hos denne sednare och godwilligt aflemnade nämnde belopp, utgörande ersättning för de af Elja wid inbrottet sönderbrutna läsen.

År 1845 i Januari månad ställdes Elja åter på fri fot, och uppehöll sig dels här i staden, dels å landet. Kort derefter häktades han såsom misstänkt för den då hos jernframhandlaren Wall föröfswade djerfwa inbrottsstöld. I brist af bevis kunde Elja för denna stöld ej till ansvar fallas, och då han, såsom saknande laga förswar, skulle dömas till korrektionsarbete, blef han uttagen af arrendatoren Wallin i Sorunda. Hos Wallin wistades Elja i 4 månaders tid, eller till April månad 1846. Enligt den bekänneelse, Elja nu sednast inför polis-kammaren afslagt, har han dock föröfswat stölden hos jernframhandlaren Wall och derwid tillgripit 2,300 rdr rgs i kontanta penningar.

Om denna stöld har Elja numera afgifwit följande bekänneelse:

Ratten emellan den 15—16 Juni 1845 hade han verkställt stölden. Han hade, för att inkomma uti Walls kontor, först genom inbrott banat sig wäg in till det wid södra slusen belägna, till Walls lägenhet angränsande, skeppsmätare-kontoret, hwarest han sönderbrutit muren, och, efter uppdyrkande af läsen till 3:ne dörrar, lyckats inkomma å Walls kontor, hwarefter han med en slägga sönderslagit kassastån och tillgripit de uti densamma förwarade penningarne.

Såsom något anmärkningsvärdt, såväl wid denna som öfriga af Elja föröfswade stölder, torde böra anmärkas, att han wid afgifwandet af sina berättelser ständigt wifit ett owanligt minne, i förening med mycken redighet. Så t. ex. har han wid polisförhöret, rörande

denna stöld, bestämdt påstått, att han icke tillgripit mer än 2,800 rdr, ehuru Wall, såväl nu, som genast efter stöldens begående, uppgifwit att 3,400 rdr blifwit honom wid tillfället fränstulne. Till styrkande af sina uppgifter har Silja icke allenast noga uppgifwit den tid, då han verkställde inbrottet, utan äfwen, ehuru 7 år sedan dess förflutit, kunnat omtala, att de stulna penningarne utgjordes af 1,100 rdr i silfwer och 1,700 rdr i sedlar, äfwen som uppgifwa bestämda valörer.

Med dessa penningar hade Silja begifwit sig till den då wid Kungshatt boende, men numera aflidne, skånska Isberg. Denne hade likwäl, efter erhållen kännedom om Siljas ymniga tillgång på penningar, lyckats upptäcka det ställe, hwarest de blifwit nedgräfade, och, efter Siljas uppgift, tillagnat sig desamma.

Försedd med en kassa af omkring 1,000 rdr bko, afreste Silja, sedan han förskaffat sig en dyrbar garderob, från Stockholm till Skåne. Silja bedyrar, att han under wägen dit icke föröfswat någon stöld, utan deremot skänkt betydliga gåfwor åt nödlidande. Anlånd till Ystad, insann han sig i nämnde stads privatbankskassa-kontor, och wexlade derstädes en riksbankens sedel å 100 rdr bko. Wid samma tillfälle lyckades han förskaffa sig en noggrann kännedom om privatbankens lokal, hwaregenom det lyckades honom att den 4:de Juli verkställa den i tidningarne sedan omsömda djerfwa inbrottsstölden uti Skånska privatbankens kamrerare-kontor, derwid, efter uppdyrkande af 2:ne jernbeslagna dörrar, han inkom i rummet, uppdyrkade låsen och sönderbröt jerndörrarna till kassaskåpet, der han ur kamrerarens serifiktda handkassa lyckades tillgripa 8,300 rdr bko. Allt detta passerade på en knapp halftimmas tid, under det waktkarlen war borta för att få sin afton-måltid. Han hade derefter försökt uppbräta jerndörrarne till stora kassa-hwalfwet, för att kunna "länsa" banken totalt. Sedan han sett sig ur stånd att dit inkomma, afslagsnade han sig med det rof, han redan erhållit.

I afseende på de närmare omständigheterna wid försvandet af denna exempellöst djerfwa inbrottsstöld, har Silja berättat följande:

Under namn af handelsbofkhållaren Silja från Stockholm, hade han uppträdt i Östas, och sedan han tagit noga kännedom om bankens lokal, hade han hos en smed fått en större s. k. kofot förfärdigad, och derefter till dyrkar filat några nycklar, som han medfört från Stockholm. Sålunda försedd med hvad han till utförande af sin företafs behöfde, begaf han sig, den 4 Juli mellan kl. 8 och 9 om aftonen, in genom stora ingången på rådhuset, öppnade dörrarne till banken med dyrkar och uppbröt jerndörrarne till penningeskåpet med kofoten; uttog så mycket penningar, han förefann, och skyndade genom vägboden, hvars dörr han äfwenledes uppdyrkade, ut åt norra sidan. Han begaf sig derefter, sedan han i den s. k. planteringen bortkastat kofoten, genast till sitt logis och gömde penningarne öfver natten uti kakelugnen i rummet. Tidigt påföljande morgon steg han upp och stoppade en del af penningarne i sin kappsäck; de öfriga, utgörande största delen af rosvet, gömdes dels på ett loft, beläget bredvid rummet, och dels på en bjelke under taket.

Silja utgick derefter i staden och hörde omtalas den uppståndelse, som inbrottsstölden förorsakat. Dr handelsbofkhållaren skrattade i mjugg åt, att han icke på ringaste sätt blifwit mistänkt att hafwa föröfivat densamma. I fällskap med sin wärd besökte han kort derefter en marknad i närheten, hwarefter han begaf sig till Malmö. Der quarlemnade han sin kappsäck, uti hvilken, i en deruti inrättad lönnlåda, woro förvarade 2,000 rdr bko, hwarefter han afreste till Köpenhamn.

Anlånd till Köpenhamn den 14 Juli, besökte Silja "Livoli", och ledde friskt om på aftonen, hwarefter han i fällskap med några fruntimmer intog nattlogis å "en bordell".

Siljas lycka warade dock icke länge. Dagen efter stöldens föröfswande hade kofoten upphittats, och wid efter-

frågan hos stadens smeder, yttrade en af dem: "Den har jag gjort"; men kunde icke uppgifwa hvem, som låtit för-
färdiga densamma. Smeden påstod dock, att om han
finde se karlen, skulle han lätt igenkänna honom.

Stadsfiskalen Pfeiffer afreste derefter, på anmodan af
privatbankens direktion, till Malmö, åtföljd af smeden.
Handelsbokhållaren hade lemnat staden och på honom föll
mistanken. Då stadsfiskalen anlände till Malmö, hade
handelsbokhållaren redan dagen förut afrest till Köpen-
hamn, hvarföre stadsfiskalen, åtföljd af smeden, äfven
begaf sig dit.

Stadsfiskalen inställde sig genast uti polis-kammaren,
der han erhöit upplysning om, att handelsbokhållaren Lil-
ja dagen förut anländt till Köpenhamn, men icke tagit
logis å något hotell.

Med biträde af danske polis-löjtnanten Beerbeck ly-
skades det dock fiskalen att få reda på den bordell, hwarest
Lilja qwällen förut tagit nattlogis. De begåfwo sig der-
före genast till hans logis, der de funno 2:ne fruntimmer,
som, på till dem framställd fråga, svarade, att handels-
bokhållaren Lilja wäl bodde der, men ej för tillfället wo-
re hemma.

Nu anbefalldes den danske polis-löjtnanten 2:ne af
fruntimmern att aflägsna sig, hwarefter stadsfiskalen Pfeif-
fer samt smeden postade uti förstugan. Med det i rum-
met qwarwarande fruntimret hölls nu förhör, men hon
påstod, att hon icke kunde uppgifwa hwarest hr handels-
bokhållaren wore att anträffa.

Under tiden märker stadsfiskalen Pfeiffer och smeden
en person smyga sig ut genom en bakport, och då smeden
ser närmare på karlen, säger han: "Der är den, åt hvil-
ken jag gjorde kofoten", och rusade derefter genast fram
till honom och frågade: "War kofoten bra?" hwar till Lil-
ja något förbluffad svarade: "Åh ja, den war mycket bra."

Lilja blef nu genast gripen, och i en drofka bar det
genast af till polisen. Dit anländ, uppgaf Lilja att han
wore handelsbokhållaren Lilja, som nyligen anländt från

Stockholm, der han blifwit skild från sin hustru, och då de delat boet hade han på sin lott erhållit 2000 R:dr, hwaröfve han innehade icke obetydligt penningar.

Uti Östads fide hade han sig hafwa verlat sina pengar och erhållit endast privatbanksfedlar. Visitation anställdes derefter uti hans koffert, då uti en deri instoppad galosch anträffades undanstuckna 1000 rdr bko. Lilja blef derefter häktad, och sedan han genom ofanningar och uppdiktade historier förgäfwes sökt slingra sig ifrån saken, afgaf han slutligen den 31 Aug. 1846 inför kriminal- och politi-rätten i Köpenhamn en fullständig bekännelse.

Bewakad af trenne danska polisbetsjenter, affördes han derefter till Östads. Under vägen dit yttrade Lilja sin förtrytelse deröfver, att icke hafwa kastat kofoten i sjön, ty i detta fall hade han, enligt sin förmodan, icke blifwit esterspanad och gripen.

Bid sitt gripande i Köpenhamn innehade Lilja 6 st. af Nikets Ständers bank sedlar å 100 bko valör, af hvilka Skånska privatbanken godtgjorde sig till en del för sin förlust. Lilja har dock nu uppgifwit, att nämnde sedlar äro af de från jernframhandlaren Wall stulne penningar, och yrkar fördenksfull, att desamma måtte tillställas sin rätte egare.

För denna stöld dömdes Lilja den 26 Sept. 1846 af Råmnersrätten i Östads att för 2:dra resan stöld med inbrott straffas med 40 par spö, samt, efter undergången kyrkoplikt, i 2:ne års tid hållas till allmänt arbete å Malmö fästning.

Efter att hafwa undergått detta straff, förpassades Lilja den 10 Nov. 1848 att sjövägen begifwa sig hit till Stockholm. Han medförde då 25 rdr bko i kontanta penningar, som han under fängelse tiden i Malmö insparat. Den 27 Nov. anlände han hit och ställdes på fri fot; men blef genast åter häktad, och den 12 Dec. s. å. i brist af försvar dömd till 2 års allmänt arbete å Rindön. Den 25 Febr. 1849, sedan R. Maj:t fastställt nämnde utslag, hwaröfve Lilja sig beswärat, ankom han till Rindön, och frigafs derifrån den 27 Okt. 1850, med betyg om godt uppförande.

Lilja dömdes derefter såsom försvarslöfs åter till allmänt arbete; men uttogs af skepparen Petterson, hemma i Groffstans af Lenna socken i Roslagen, hos hvilken han skulle tjena i egenkap af matros. Under denna tid föröfswades den bekanta riddarhus-stölden.

Om denna djerfwa inbrottsstöld har Lilja minnera afgifwit följande berättelse, hvilken målsegaren, hr kammarherren Bogeman, förklarar sig kunna antaga för sanningsenlig.

Höfvetiden år 1844, då Lilja war arresterad i Stockholms rådhushäkte, hade han hört några andra i samma arrestrum häktade fångar (bland dem en, som då redan war dömd till fästning) samtala derom, att på riddarhuset, en tr. upp, skulle uti ett rum finnas en kasakista, deruti mycket penningar woro förvarade, och att, emedan wåningen wore obebodd, det skulle låta sig göra att äfwen på dagen bryta sig in i rummet och tillgripa penningar ur nämnde kasakista.

Sedan Lilja i Nov. månad 1850 hade, för att föröfswa stöld uti stadsauktionens kasakontor i Stockholm, brutit upp 11 lås, men ändock icke lyckats att der åtkomma penningar, emedan han i brist af såg icke kunnat öppna sjelfwa kasakistan, och efter det han Söndagen den 1 Dec. s. å. försökt att begå inbrottsstöld i kongl. generalpostkontoret uti paketpostkontors-rummet, men äfwen derutinnan misslyckats, emedan dörren i förstugan till nämnde rum befanns så nära en vägg, att Lilja med sin medhafde kofot icke fått brott på dörren, hade Lilja den 8 Dec. 1850 sökt inträde på korrektionshuset å Långholmen, på ett års tid, såsom frivillig; men fått affslag på denna begäran, med hänwising till hr generaldirektören von Troil, att Lilja kunde söka inträde wid krono-arbetskorpserna å Rindön, emedan wid Långholmen icke kunde blifwa plats för honom förr, än den 28 Dec. Lilja, som icke kunde uppehålla sig till sagde tid, och icke wille åter inträda wid arbetskorpserna å Rindön, hade erinrat sig ofwanberörde samtal i arresten, och, för att undersöka möjligheten och sättet att

inkomma uti ofwanberörde rum å riddarhuset och der tillgripa penningar, begifwit sig upp i förstugan uti riddarhusets öfre wåning kl. omkring 3 e. m. Måndagen den 9 Dec. 1830. Silja hade då funnit måladt på en af dörrarna i förstugan ordet "Contor", hwarföre Silja förmodade, att denna dörr ledde till det rum, der den af arresteranterna omtalade kasakistan skulle finnas förwarad. Låset till denna dörr hade Silja funnit vara enkelt, och dörren war icke försedd med utslås. Silja tänkte derföre, att i detta rum ej fanns mycket penningar; men beslöt dock att försöka bryta sig in derstädes.

Efter denna undersökning, derwid Silja varit klädd i hatt och blå rock, hade han begifwit sig ifrån riddarhuset och återkommit dit kl. omkring 9 på aftonen samma dag, klädd i grå pels och huden mössa, samt försedd med en kofot, en säg, en knif, ett huggjern, åtskilliga dyrkar och en bundt stryfsticker. De jerngrindar, som funnos i trappan till öfre wåningen i riddarhuset, hade han öppnat på det sätt, att han uppdragit de riglar, med hwilka dessa dörrar på inre sidan wore tillhæfte, hwarefter dörrarna uppgått, utan låsets uppläsande. Då Silja inkommit genom dessa jerngrindar hade han på samma sätt, genom riglarnas tillstjötande, åter stängt grindarne och begifwit sig uppför trappan, men i densamma tagit af till höger och uppför en derifrån ledande mindre trappa till läktaren i riddarhus-salen. Dörren till denna läktare hade Silja uppdyrkat, gått upp på läktaren, och der qvarstannat till klockan 1 om natten, då Silja nedgick ifrån läktaren till stora förstugan i öfre wåningen, och begaf sig genom ett par olåsta dörrar till en mindre förstuga i samma wåning. Der fanns dörren till kamererare-konteret, hwilken Silja öppnade med en af de medhafde dyrkarne. Inkommen i kontorsrummet, hade han, med tillhjälp af stryfstickorna, gjort sig underrättad om rummets innehåll och då fått se en kasakista, som stod i hörnet till wensler om dörren med gasweln mot samma wägg, i hwilken dörren war anbragt, men med långsidan emot den andra tillstötande wäggen. Bredwid kasakistan och inwid

fjftnämnde wägg stod ett litet aflångt bord, uti hwars ena ända war en oläst låda. Denna låda drog Silja upp och fann deruti en pung af tyg och uti pungen fanns en nyckel till kafakifftan. Med denna nyckel öppnade Silja kafakifftan, hwilken war så wänd, att gångjernnen till leeket funnos satta på den ffdan af kifftan, som war utåt rummet. Uti kifftan fanns en mängd papper och en låda af trä utan lock. Denna låda, i hwilken funnos penningar, tog Silja, jemte ett par smärre, fyrkantiga, af tunnt papp eller karduspapper förfärdigade lådor, i hwilka fiftfwermynt woro förwarade. Uti förfstnämnde låda lågo några ftycken ordensdecorationer och några rullar gråaktiga band med lifter. Sedan Silja fflyttat trälådan ur kifftan, underfökte han om uti densamma ffulle finnas mera penningar. Han påträffade då 2:ne bundtar obligationer, till färgen husrödda, inlagde uti ett eller twenne hopwiftta papper. Dessa 2:ne bundtar, jemte lådan med deruti befintliga penningar, hade Silja, som lemnat rummet, medtagit, och begifwit sig åter upp på läktaren i riddarhus=salen. Uti nämnde låda hade bankofedlar, de flefte om 33 $\frac{1}{2}$ =dels riksdalers walör, legat förwarade, dock kunde Silja icke med fäkerhet erinra sig om en del af dessa bankofedlar, hwilka han i trälådan utbar ifrån kontoret, funnits liggande på andra fällen i kifftan, än uti trälådan; men det erinrade han sig, att det mesta af fedelmyntet fanns uti trälådan. Locket till kifftan lemnade Silja öppet. Dörren till kontoret hade Silja, wid utgåendet ur kontorsrummet, fskjutit till efter sig, men kunde icke erinra sig om han åter igenläst den med dyrken. Anno uppkommen på läktaren i riddarhus=salen, hade Silja närmare underfökt hwad han fanns i trälådan, räknat en bundt af fedlarne, som han, med tillhjelp af fstrykfiftikorna, sett wara bankofedlar af ofwanberödde walör. Sedlarnes antal i denna bundt påminde sig Silja beftämndt wara 20. De öfrige bundtarne hade Silja icke då räknat, utan inknutit fäwål fedlarne som obligationerne och fiftfwermynten jemte ordensdecorationerne och de små papp= eller papperslådorna uti en medhafsd, Silja tillhörig, gammal näsduk. De grå banden

och, som Lilja wille minnas, några papper, hade han qwarlemnadt, äfwenfom träladan, på golfwet å läktaren nära trappan, der Lilja satt, då han räknade penningarne. Till kl. 3 på morgonen dröjde Lilja qwar på läktaren, derunder han några timmar öfwerlemnade sig åt sömnen, och begaf sig derefter ut genom den port, som ifrån riddarhuset leder åt riddarhusgården. Han mötte, så widt han kan erinra sig, icke någon på riddarhusgården. Under det han gånde sig på riddarhusläktaren före stölden, hade han, klockan emellan 10 och 11, hört att riddarhusporten, som leder åt riddarhusstorget, tillästes. Wid utgången ifrån riddarhuset, hade Lilja på oswanberörde sätt öppnat de i trappan warande jerngrindar, dem han åter tillstjutt, men icke tillstängt då han passerade ut derigenom. Ifrån riddarhusgården hade Lilja, efter stölden, gått till Södermalm och lemnat de stulna penningarne, inknutna i en näsduk, till förwar åt qwinspersonen Christina Boman. I anseende dertill, att wid denna tid ännu icke war full dager, hade Lilja wid penningarnes bortlemnande icke kunnat observera sedlarnes valörer, och icke heller räknat penningarne, "litande på att af tidningarne få weta det stulnas belopp."

Efter det Lilja sålunda lemnat ifrån sig hwad han stulit på riddarhuset, utom omkring 50 rdr, som han stoppat hos sig, begaf han sig utom Hornstull, och uppehöll sig dagarne derpå i grannskapet. Weckan derpå hade Lilja hos Boman uttagit af penningarne en sedel på 33 rdr 16 sk. klo, och wid wexlingen af densamma köpt sig ett par glasögon, en pennknif och en rakstrigel i Lejas bod. Lilja hade derefter flera gånger insunnit sig hos Boman och uttagit särskilda mindre belopp af de i hennes förwar lemnade och uti ett skjul nedgrädda pengarna. Den 27 Dec. blef Lilja häktad och inställdes derefter till polisförhör angående den nu omtalade stölden; men då icke någon af de tillkallade vittnena kunde intyga, att de sett Lilja i riddarhuset, eller derinwid, hade skäl saknats att wid domstol låta tilltala Lilja för denna stöld. Smedertid blef Lilja i början af år 1831 af öfwerståthållare-embetet änyo dömd

till allmänt arbete. Öfver detta beslut anförde Lilja hos Kongl. Maj:st besvär, hvilka dock blefwo affslagna, hvar efter han i början af Mars 1831 affördes till straff- och allmänna arbets-fängellet å Långholmen. Der arbetade Lilja till den 27 Juli 1831, då skepparen Pettersson åter antog Lilja i tjenst hos sig som matros på sitt fartyg, hvarmed Pettersson fraktade wed till Långholmen och andra ställen. Under det han biträdde Pettersson såsom matros, hvilket warade i 2:ne månader, hade Lilja af Pettersson endast bekommit daglig föda, men ingen dagspenning.

Dagen efter det Lilja blifwit af Pettersson uttagen från Långholmen, hade Lilja ytterligare besökt Boman, hvilken då lemnat honom 70 rdr, och hade Boman wid samma tillfälle underrättat Lilja derom, att det öfriga war förstördt, samt till styrkande häraf förewisat jord, afwensom bitar af obligationer, men dock ej några lemningar af penningar. Sedan hade Lilja ej brytt sig om resten. Boman hade likwäl använt en del af de hos henne qwarwarande penningar till uppköp af lump, hvarmed hon handlade, och hade hon sedermera ytterligare lemnat Lilja 30 rdr. Ordensdecorationerne hade Boman kastat i sjön.

Sedan Lilja efter ytterligare besök hos Boman förgäfwes sökt förnä henne att utlemna det i förwar emottagna penningebeloppet, beslöt Lilja att under föröfwande af en ytterligare stöld skaffa sig penningar. Försedd med nödiga "instrumenter" begaf han sig den 10 Nov. på ångfartyg härifrån till Westerås. Lilja hade i flera dagar efter sin ankomst till Westerås varit uppe å landskansliet, under föregifwande att wilja köpa stämpladt papper. Hans rätta ärende hade dock endast varit "att inhemta kändedom om lokalen, för att lyckas föröfwa stöld å flotten". Logis hade Lilja hyrt uti Kraaks hotell. På aftonen Söndagen den 16 Nov. 1831 begaf han sig upp till slottet, gömde sig i en förstuga till midnatten, hvarpå han, efter sönderbrytande af en mängd lås och fräntagande af en mängd bommar, lyckades bana sig wäg in uti ränteriet och landskontoret. Det lyckades honom att utire chartæ-

sigillatæskåpet tillgripa 600 rdr bfo och i ränteriet omkring 2000 rdr bfo.

De tillgripne penningarne inköptes i en nåsduk, och kl. 6 på morgonen, sedan knytet väl förvarats innanför rocken, begaf han sig helt dristigt ned på slottsgården, då en slottsknekt boppnade grindarna och utsläppte honom. Silja hade till slottsknekten yttrat: "Ångfartyget går väl ej före än kl. 8", och derpå erhållit ett jakande svar.

Med sitt rof begaf sig Silja derefter till hotellet och ordnade sina saker, uppbrände i kakelugnen ett falskt pass, betalte sin hyra, men den obegagnade fängen glömde han att anordna så, att det kunde blifwa troligt, att han under natten varit i sitt logis. Silja styrde derefter kofan ned till ångfartyget, som kl. 8 skulle afgå till Stockholm. Han instoppade bland fraktgodset penningepaketet, i förmodan, att stölden icke före fartygets afgång skulle upptäckas, och att han således kunde lyckas undkomma.

Ödet hade dock annorlunda beslutat. Stölden hade redan kl. före 7 på morgonen, eller straxt efter det Silja aflägsnat sig från slottet, blifwit upptäckt, och mistanken föll genast på den "snyggt klädde fremmande karlen", som waktkneften någon stund förut utsläppt. Då waktkneften trodde sig kunna igenkänna nämnde person, gjordes besök å det ännu ej afgångna ångfartyget, der denne genast uti Silja igenkände den person, han en timma förut utsläppt från slottet. Då Silja icke kunde förewisa hwarken pass eller bevis om sin person, blef han af wederbörande anhållen. Silja uppgaf sig heta Carl Fredrik Gundström, och wara anställd som extra waktmästare wid kongl. postverket i Stockholm. Han hade endast "för sitt nöje skull" några dagar uppehållit sig i Westerås; men kunde icke uppgifwa en enda person derstädes, af hwilken han wore känd.

Till följd häraf blef Siljas medhafde nattfäk undersökt, och uti densamma anträffades en sticksåg och en knif. I anledning häraf uppfördes Silja till slottet, då utansför

den uppbrutna dörren till ränteriet anträffades en af tjufwen qwarglömd slida, som till alla delar passade till den hos Lilja anhållna sticksågen. Då den äfwenledes anhållne knifwen tydligen utvisade, att densamma, genom att på udden wara böjd och bruten, warit begagnad till inbrott, så blef Lilja förklarad skyldig att träda i häkte, ehuru han enständigt förnekade att hafwa verkställt eller warit delaktig uti den föröfwade stölden.

Ängfartyget, som en timma öfwer den bestämda tiden uppehållit sig i afwaktan på utgången af undersökningen, afgick kl. 9 f. m. hit till Stockholm. Först wid fraktgodsets lossande anträffades ett knyte, som wid undersökningen befanns innehålla hela det omsförmälda stulna penningebeloppet. På den plats, der knytet anträffades, hade Lilja uppehållit sig kort innan han greps.

Sedan stölden blifwit uti härwarande poliskammare anmäld och beskrifning om den anhållne förmodade tjufwen afgifwen, mistänktes genast, att det wore Lilja, som här blifwit ertappad. Polis-öfverkonstapeln C. A. Spångberg afreste genast till Westerås, då detta äfwen besannades. Lilja dömdes för detta brott att för tredje resan stöld straffas med 40 par spö och lifstids fästning. Sedan såwäl hofrätten som Kongl. Maj:t fastställt utslaget och detsamma blifwit honom delgifwit, fattade Lilja beslut att rymma ur länshäktet, ehuru han war belagd med swårt jernfängsel.

Natten emellan den 19 och 20 sifflidne Oktober uppbröt Lilja golsfvet till sitt arrestrum, praktiserade sig derigenom ned i en derunder warande wedbod och gick derester ut på borggården. Allt detta hade han verkställt på en timmas tid. Utkommen i det fria, begaf han sig upp i förrådsrummet, återtog der sina kläder, sin kappsäck och sina verktyg, samt upphängde sina fångkläder ganska ordentligt på en spik, men medtog icke det ringaste af öfriga i rummet förwarade klädespersedlar. Liljas linnekläder hade kort förut genom wederbörandes försorg blifwit wäl twättade och strukna, samt befunno sig jemte

verktygen inlagde i kappsäcken, färdiga att af egaren begagnas. Sedermera hade han i all matlighet rakat sig. Utan att på ringaste sätt göra sig brådtom, gick han der-
 efter in genom ett fönster fram till ränteri-hwalfwet, hwars trädörr han uppbröt; jerndörren deremot war egenom-
 tränglig. Han afstod därför från försöket att dit inkom-
 ma, men deremot bröt han sig in i gamla ränteriet, som nu begagnas till skräprum, genomfötte detta, jemte ett
 innanför beläget rum, och kom på denna wäg för andra gången in uti chartæ-sigillatæ-försäljningsrummet, der han lyckades öfverkomma 13 rdr till hjelp på resan. På bords-
 det tillgrep han en af landshöfdinge-embetet undertecknad pass-blankett, hwilken han sedermera ifyllde med falskt namn och begagnade såsom resepass. Sedan Silja sålunda wäl försatt sig, tågade han i godt mak, alldeles obemärkt, ut genom en bakdörr, sedan han under nattens lopp upp-
 brutit icke mindre än 7 lås.

Utkommen på slottsgården, tillagnade sig Silja seglen till en slup, tillhöriga den, som i främsta rummet hade uppbyggen öfwer fångbewakningen, nemligen fång-gewaldigern Ekblom. Med sin kappsäck under armen och bärande seglen på axeln begaf Silja sig ned åt slottsporten, der han wid grinden mötte en fångknekt. Till denne yttrade Silja: "Jag undrar om ångfartyget gått ännu", och derpå erhöll han swar, "att ångfartyget Nros först kl. 8 skulle afgå", hwarpå fångknekten öppnade grindarne och helt artigt utsläppte Silja.

Sålunda lyckligen kommen på fri fot skyndade Silja genast ned till hamnen och lösryste en wid bryggan fastläst, sadelmakaren Wallenström tillhörig, sumpbåt, i hwilken han begaf sig på wäg hit till Stockholm. Med till-
 hjelp af de stulna seglen hade resan, gynnad af god wind, gått ganska fort. Efter att på åtskilliga ställen in-
 wid sjöstränderna hafwa uppehållit sig för inköp af lifs-
 medel, hade han, efter 3:ne dagars segling, den 23 Ok-
 tober satt i land wid egendemen Charlottendal utom
 Herns tull.

Nu begaf han sig i land, efter att först hafwa fast-
 bundit båten samt qvarlemnade seglen och årorna till dens-
 samma. Hwart Lilja derefter begaf sig har han ej kun-
 nat förmås uppgifwa, utan påstår, att han, den tid han
 uppehållit sig här i staden, om nätterna legat i hölador
 utanför Danwicks tull och wid lägenheten Sinkensdam.
 Den 3 November, då Lilja åter infann sig wid Char-
 lottendal, befanns seglet vara borttaget, hvarföre Lilja
 rodde båten till Gubbhusbryggan, der han qvarlemnade
 densamma. Derefter begaf han sig åter in till staden
 och omkring å gaterna, hvarwid han besökte numera jem-
 wäl hättade

Christina Boman,
 äfwenfom enkan Pettersen. Då Lilja den 14 November

återkom till Gubbhusbryggan, befanns hans båt uppdragen på land och omstjelpt, hvarjemte alla lösa tillbehör till båten woro borttagna.

Lilja bragte båten åter i sjön, sedan han i en wed-
bod tillgripit ett par åror, en yxa och en säg. Måndagen den 15 November, kl. 6 på morgonen, rodde han öfwer åt Kungsholmslandet och landsteg wid en brygga, som leder till Carolinska institutets gård. Han bultade derefter på den port, som från sjösidan leder åt gården, och insläpptes af pigan Lovisa Söderström, i tjänst hos waktmästaren Ekström. Till henne öfwerlemnade han, under yttrande: "jag har stått här så länge bultat", sägen, och lofwade att sednare på dagen afhemta sin båt.

Några dagar derefter återkom Lilja till sistnämnde brygga, då båten återigen war uppdragen på land, och årorna woro äfwen nu borta. Lilja aflägsnade sig då och beslöt att resa till Upsala.

Det är således styrkt, att Lilja från den 23 Oktober till den 20 Nov. uppehållit sig här i staden, utan att blifwa ertappad. Någon stöld under nämnde tid försäkrar han, att han icke föröfwat. På aftnarna, sedan det blifwit mörkt, har han spatserat omkring på gatorna, utstyrd med glasögon och mustacher, samt klädd i en grön uniformsmössa, hwilken Lilja skaffade sig, då han erhöll pass som jägmästare.

Uttilliga krogar hade Lilja besökt, och en afton kl. 6, i början af November, bles han å en krog wid Österlånggatan anhöllen af poliskonstaplarna i skeppsbrottrakt, Nyblaus och Grönhagen. De kände icke Lilja, utan då de förmodade att han wore en annan, länge efteröft korrektionist, benämnd "Paul August", så medtog han till kommissarien. Han följde helt lugnt med konstaplarna och språkade mycket förtroligt med dem, under det han yttrade: "Ja det finnes nu för tiden så många banditer, att polisen bör wara försiktig. — Swad mig angår, så är jag, enligt hwad mitt pass utwisar, handwerkare från Norrland." Då de ankommit till kommissarien Tho-